

Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie
86-200 Chełmno ul. Świętojerska 1, tel./fax (0-56) 686 00 41

www.pupchelmno.pl, chelmno@pupchelmno.pl

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE CHEŁMIŃSKIM
W 2014 ROKU**

Opracowała: Joanna Rajtar-Pilarska

Chełmno 2015

Spis treści:

<i>Wstęp</i>	2
<i>Podstawowe pojęcia związane z MZDiN</i>	4
<i>1. Charakterystyka bezrobocia w powiecie chełmińskim</i>	9
<i>2. Analiza bezrobotnych według grup zawodowych</i>	13
<i>3. Analiza wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów (grup zawodów)</i>	15
<i>4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych</i>	16
<i>5. Analiza sytuacji osób bezrobotnych według sekcji PKD</i>	24
<i>6. Struktura osób bezrobotnych i wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według sekcji PKD</i>	25
<i>Wnioski</i>	27

Wstęp

Monitoring zawodów jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring określa popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. Opracowanie ma na celu przeprowadzenie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych w powiecie chełmińskim, a także koordynację kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy. Celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych przeprowadzonego w PUP jest stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu obserwowania zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Pozwoli on na ocenę i wnioski niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego. Ma służyć lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców. Dzięki niemu nastąpi usprawnienie pracy poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Monitoring ułatwi działania mające zaktywizować osoby długotrwale bezrobotne. Opracowanie to pozwoli m.in. pracownikom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych na zapoznanie się ze skalą niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskaże konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników. Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych pozwoli na ocenę lokalnego rynku pracy i przeprowadzenia prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkoleń oraz kształcenia zawodowego.

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu określonych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149).

Od 2005 r. monitoring prowadzony jest na podstawie zaleceń metodycznych opracowanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie

Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej). Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr 82, poz. 537). Przy monitoringu uwzględniono ponadto poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. nr 251, poz.1885 z dnia 31.12.2007 r.).

Podstawowym źródłem danych wykorzystywanym w tej analizie jest „Sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy” oraz załączniki 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” i 3 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” do tego sprawozdania oraz dane GUS, zwłaszcza dane dotyczące powiatu chełmińskiego, zawarte w Banku Danych Lokalnych.

Podstawowe pojęcia związane z MZDiN:

W celu łatwiejszego odbioru niniejszego opracowania, poniżej zostały przytoczone pojęcia i definicje z *Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy* wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. Nr 82, poz. 537)

„Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe. **Zawód** zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodu.

Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.” Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). W niniejszym opracowaniu szczegółową analizą objęto grupy duże, oznaczone kodem dwucyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy. Poszczególne grupy wielkie zawodów (wersja z dnia 30 sierpnia 2010 roku) można scharakteryzować następująco:

1. **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy -**

Grupa ta obejmuje zawody, w których podstawowymi zadaniami są: planowanie, określanie i realizowanie podstawowych celów i kierunków polityki państwa, formułowanie przepisów prawnych oraz kierowanie działalnością jednostek administracji publicznej, a także sprawowanie

funkcji zarządzania w przedsiębiorstwach lub ich wewnętrznych jednostkach organizacyjnych.

2. **Specjaliści** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych.
3. **Technicy i inny średni personel** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające: wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych, społecznych, medycznych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, a także regulacji rządowych i przepisów handlowych. W zakres obowiązków może wchodzić także sprawowanie nadzoru nad innymi pracownikami
4. **Pracownicy biurowi** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu.
5. **Pracownicy usług i sprzedawcy** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą, a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych.
6. **Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uprawy i zbioru ziemiopłodów, zbierania owoców lub roślin dziko rosnących, uprawy i eksploatacji lasów, chowu i hodowli zwierząt, połowów lub hodowli ryb.
7. **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców; wytwarzania i naprawy towarów; budowy, konserwacji i naprawy budynków, dróg i mostów; konstrukcji

maszyn. Prace zazwyczaj są wykonywane ręcznie lub przy pomocy narzędzi manualnych

8. **Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** - Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do prowadzenia pojazdów i innego sprzętu ruchomego, nadzorowania, kontroli i obserwacji pracy maszyn i urządzeń przemysłowych na miejscu lub przy pomocy zdalnego sterowania oraz do montowania produktów z komponentów, zgodnie ze ścisłymi specyfikacjami i procedurami.
9. **Pracownicy przy pracach prostych** - Grupa ta obejmuje zawody, które wymagają niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac. Praca wykonywana jest przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie. W niektórych przypadkach wymaga pewnego wysiłku fizycznego.
10. **Siły zbrojne** – w grupie tej klasyfikowani są żołnierze zawodowi.

Oraz definicje związane z rynkiem pracy:

bezrobotny bez doświadczenia zawodowego – osoba, która nie nabyła doświadczenia w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy.

bezrobotny bez zawodu – osoba spełniająca jednocześnie dwa warunki: nie ma świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie ani udokumentowanej ciągłości pracy w okresie min. roku w jednym zawodzie.

bezrobotny długotrwale – bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – bezrobotny niemający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

bezrobotny w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – bezrobotny zarejestrowany w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki

w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych.

klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy – obowiązuje na mocy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. z 2010 r. Nr 82, poz. 537). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów z uwzględnieniem dwóch aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Poszczególne zawody i specjalności zostały zgrupowane w grupy elementarne, a te na szersze grupy średnie, duże i wielkie. Klasyfikacja obejmuje 10 grup wielkich (kod 1-cyfrowy), 43 duże (kod 2-cyfrowy), 132 średnie (kod 3-cyfrowy) oraz 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy). Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy).

monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym.

podjęcie pracy subsydiowanej – dotyczy osób, za które w całości lub częściowo dokonywany jest zwrot kosztów zatrudniania, m.in. z Funduszu Pracy, PFRON, EFS; są to głównie podjęcia prac interwencyjnych, robót publicznych, działalności gospodarczej i pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

Polska Klasyfikacja Działalności 2007 – obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. z 2007 r. Nr 251, poz.1885). Klasyfikacja została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczych Unii Europejskiej NACE Rev.2. PKD-2007, ma 5 poziomów, obejmuje 21 sekcji (symbol 1-literowy), 88 działów (2-cyfrowy kod numeryczny), 272 grup (3-cyfrowy kod numeryczny), 615 klas (4-cyfrowy kod numeryczny), 654 podklasy (5-znakowy kod alfanumeryczny).

wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej – zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (w tym przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy) oraz miejsca aktywizacji zawodowej (proponujące stażu, przygotowania zawodowego dorosłych i prac społecznie użytecznych).

wskaźnik długotrwałego bezrobocia – wyrażany jako iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, i ogólnej liczby zarejestrowanych w tym zawodzie; opisuje, jaka część osób zarejestrowanych w badanym zawodzie staje się osobami pozostającymi bez pracy powyżej 12 miesięcy.

wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) – wyrażony jako iloraz liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w badanym okresie w danym zawodzie i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie, w danym zawodzie; maksymalna (max.) wartość wskaźnika występuje, gdy w danym zawodzie nie odnotowano nowej rejestracji bezrobotnych, a zgłoszone zostały wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej; minimalna (min.) wartość wskaźnika występuje, gdy w danym zawodzie nie odnotowano nowej rejestracji bezrobotnych ani nie zgłoszono wolnego miejsca pracy ani aktywizacji zawodowej.

zawód deficytowy – zawód, na który na rynku pracy jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosi powyżej 1,1.

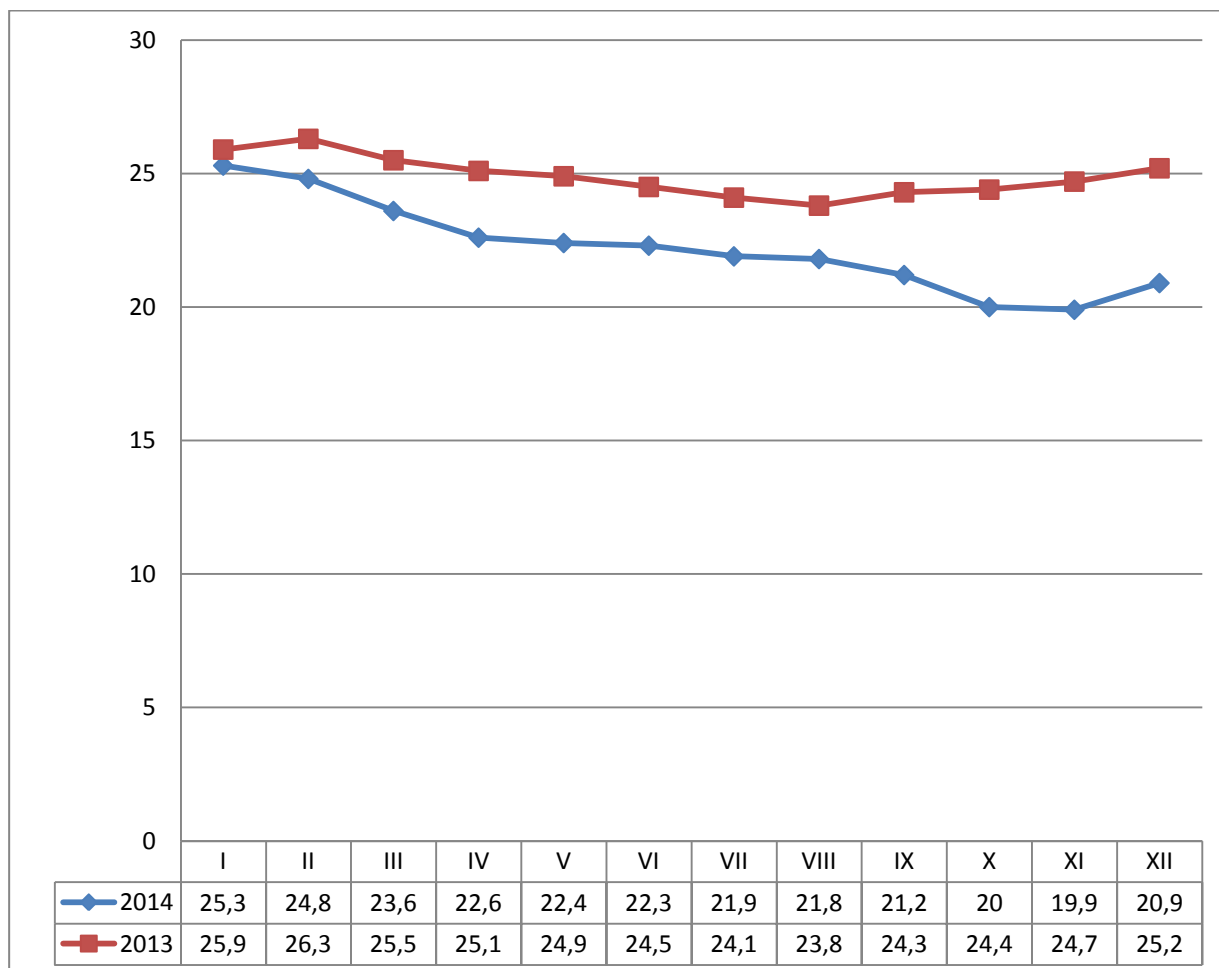
zawód nadwyżkowy – zawód, na który na rynku pracy jest mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności nadwyżki wynosi poniżej 0,9.

zawód zrównoważony – zawód, na który na rynku pracy istnieje takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu mieści się w zakresie 0,9–1,1.

1. Sytuacja na rynku pracy w powiecie chełmińskim.

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2014 roku w powiecie chełmińskim wyniosła 20,9% i jest o 4,3 pkt. procentowego niższa od stopy bezrobocia w grudniu 2013 r. (Wykres nr 1)

Wykres nr 1 Stopa bezrobocia w powiecie chełmińskim w latach 2013-2014

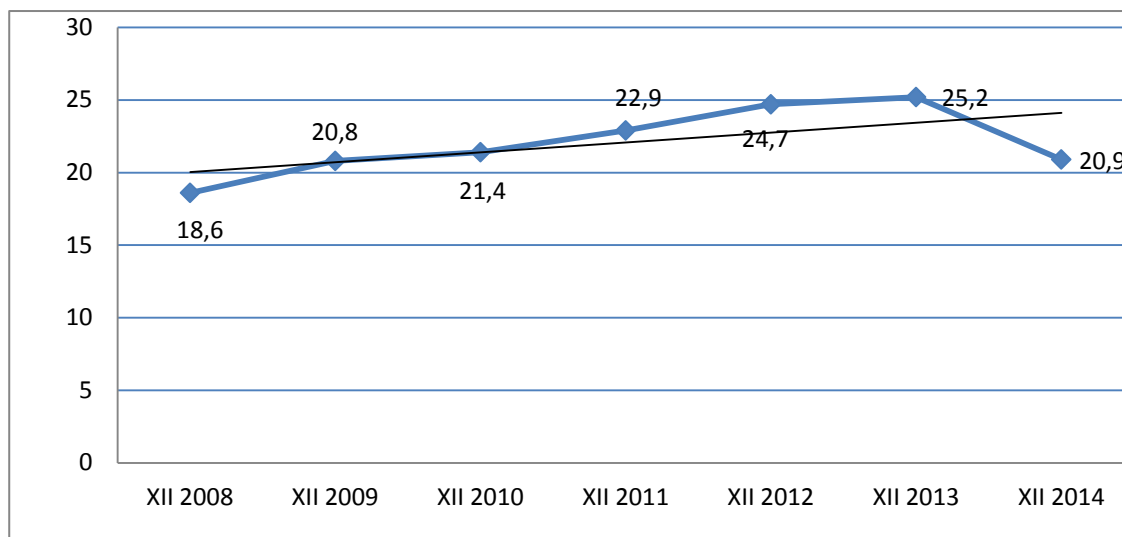

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Jak pokazuje powyższy wykres stopa bezrobocia zaczęła spadać od lutego 2014 i tendencja ta została utrzymana do końca roku, nawet w miesiącach zimowych. Największa różnica pomiędzy rokiem 2014, a 2013 wystąpiła w listopadzie, kiedy to stopa bezrobocia w 2014 była o 4,8 pkt procentowych niższa niż w 2013 roku.

Natomiast poniższy wykres obrazuje kształtowanie się stopy bezrobocia w powiecie chełmińskim w grudniu w latach 2008-2014. Możemy zaobserwować pozytywny spadek bezrobocia do poziomu notowanego w 2009 roku.

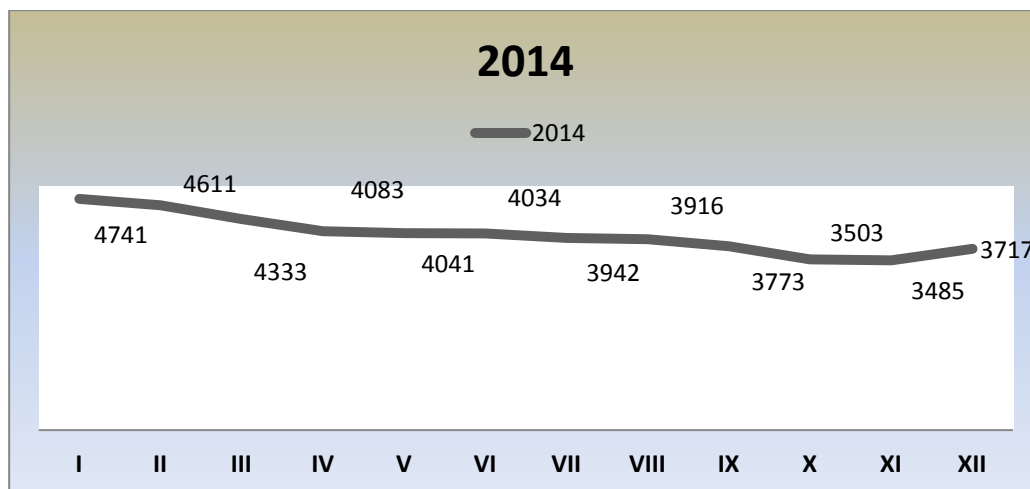
Wykres nr 2 Kształtowanie się stopy bezrobocia w grudniu w latach 2008-2014

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się comiesięcznych stanów bezrobocia – ilościowo – na terenie powiatu chełmińskiego w 2014 roku.

Wykres nr 3 Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w powiecie chełmińskim w 2014 roku

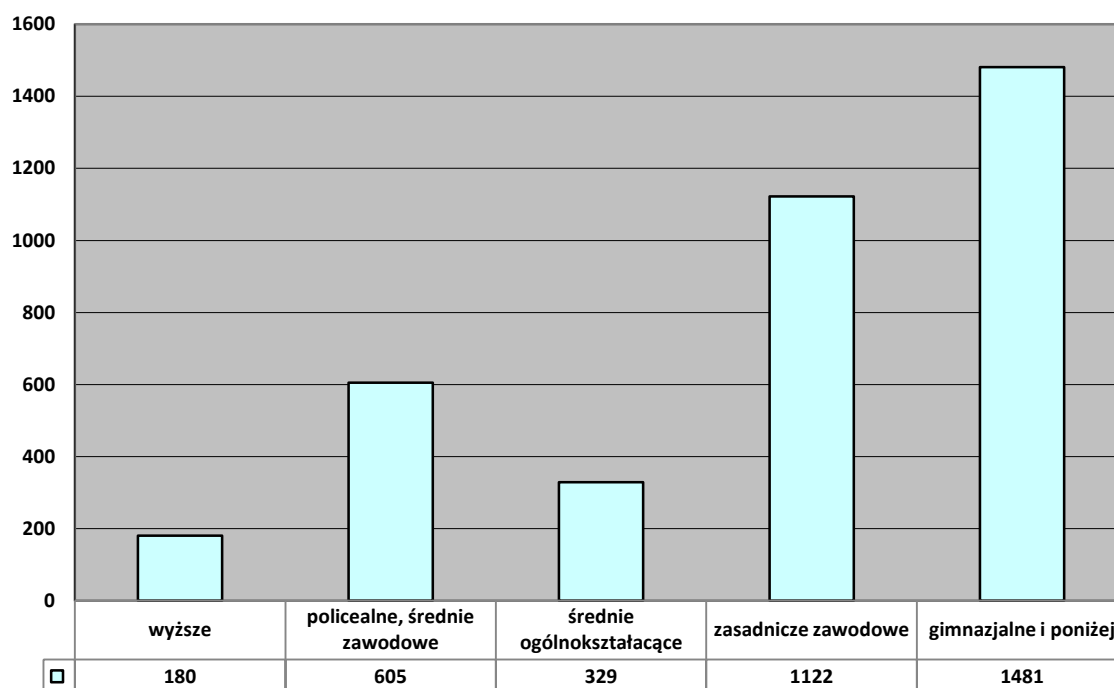

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie

na koniec 2014 r., jak widać na poniższym wykresie (nr 4), najwięcej, bo **1481** osób posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej, **1122** zasadnicze zawodowe, **605** policealne i średnie zawodowe, **329** średnie ogólnokształcące, a **180** wyższe. Szczególnie niepokojąca jest utrzymująca się na wysokim poziomie, liczba osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, gdyż są to osoby, którym trudno znaleźć zatrudnienie. Biorąc pod uwagę popyt i podaż na pracę można zauważyć, iż większe zainteresowanie pracodawców wzbudzają osoby z doświadczeniem zawodowym, posiadające wykształcenie, a także odpowiednie umiejętności. Im wyższe wykształcenie, większe umiejętności oraz staż pracy tym szanse na znalezienie pracy przez daną osobę są znacznie większe.

Wykres nr 4. Struktura wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Chełmno (stan w końcu 2014 roku)

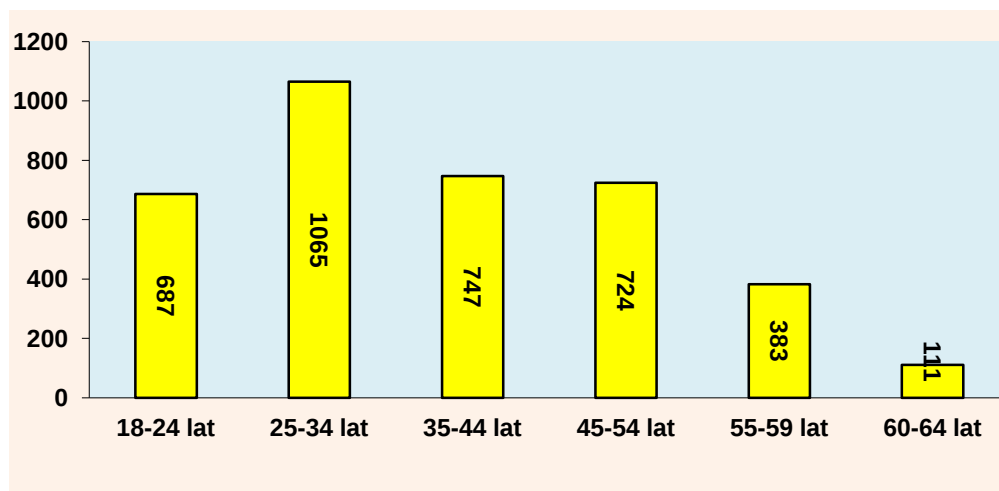

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnio

Kolejny wykres (nr 5) przedstawia strukturę bezrobocia w powiecie chełmińskim biorąc pod uwagę wiek osób zarejestrowanych. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupach wiekowych: 25-34 lata (1065). Nieznacznie mniej w grupach: 35-44 lata (747), 45-54 lata (724) oraz 18-24

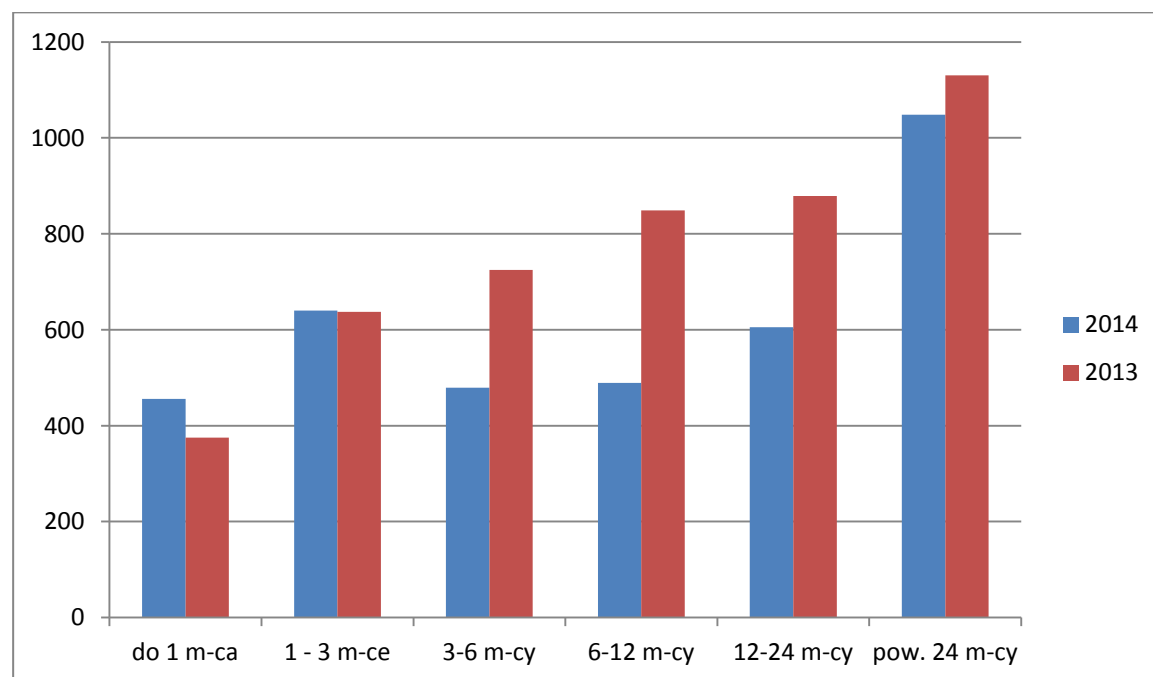
lata (687). Natomiast w przypadku osób w grupach 55-59 lat i 60-64 lata liczba osób zarejestrowanych jest znacznie mniejsza i wynosi odpowiednio 383 i 111 osoby.

Wykres nr 5 Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie według wieku (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Wykres nr 6 Bezrobotni ze względu na okres czasu pozostawania w rejestrze bezrobotnych.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie

Z powyższego wykresu możemy wysnuć wniosek o pozytywnej tendencji wzrostu liczby osób pozostających w rejestrze osób bezrobotnych do 1 m-ca i spadek liczby osób zarejestrowanych długotrwale.

2. Analiza bezrobotnych według grup zawodowych

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie w końcu 2014 roku zarejestrowanych było 3717 osób bezrobotnych, w tym 2018 kobiet.

Struktura bezrobocia według grup zawodów wygląda następująco (wybrane grupy zawodów, które stanowią więcej niż 10% ogółu bezrobotnych):

- Pracownicy usług osobistych (kod grupy 51) stanowią **14,78%** (kobiety 18,38%; absolwenci 10,58%) ogółu bezrobotnych;
- Sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52) stanowią **14,15%** (kobiety 23,39%; absolwenci 11,54%) ogółu bezrobotnych;
- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod grupy 72) stanowią **10,39%** (kobiety 2,6%; absolwenci 9,61%) ogółu bezrobotnych.

Najliczniej prezentowane zawody to (do niniejszego opracowania zostały uwzględnione zawody reprezentowane przez 50 lub więcej osób):

- sprzedawca (522301) – **305** (348 w 2013r.) osób, w tym 283 kobiety i 8 absolwentów;
- robotnik gospodarczy (515303) – **183** osoby, w tym 74 kobiety i 1 absolwent;
- technik ekonomista (331403) – **95** (123 w 2013r.) osób, w tym 88 kobiet i 9 absolwentów;
- ślusarz (722204) – **93** (162 w 2013r.) osób, w tym 14 kobiet i 1 absolwent;
- monter sprzętu radiowego i telewizyjnego (821305) – **83** osób, w tym 72 kobiety i 2 absolwentów;
- krawiec (753105) – **81** (124 w 2013r.) osoby, w tym 80 kobiet;
- kucharz (512002) – **79** (104 w 2013r.) osób, w tym 68 kobiet i 1 absolwent;
- tokarz w metalu (722314) – 71 osób, w tym 13 kobiet;
- Robotnik budowlany (931301) – 64 osoby, w tym 1 absolwent;
- Murarz (711202) – 53 osoby, w tym 6 absolwentów.

Bardzo liczną grupę bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych:

- Inny zawód lub brak zawodu (000000) – 1004 (**1588** w 2013r.) **osób**, w tym 560 kobiet i 53 absolwentów.

Struktura napływu bezrobotnych w 2014 r., według grup zawodów, wyglądała następująco (wybrane grupy zawodów, które stanowią więcej niż 7% ogółu bezrobotnych):

- Pracownicy usług osobistych (kod grupy 51) stanowią 14,52% (kobiety 15,8%; absolwenci 12,24%) ogółu bezrobotnych,
- Sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52) stanowią **13,67%** (kobiety 22,47%; absolwenci 11,66%) ogółu bezrobotnych,
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75) stanowią 8,26% (kobiety 6,71%; absolwenci 3,79%) ogółu bezrobotnych,
- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod grupy 72) stanowią 8,13% (kobiety 2,22%; absolwenci 7,58%) ogółu bezrobotnych.

Napływ bezrobotnych według zawodów kształtował się następująco (do niniejszego opracowania zostały uwzględnione zawody reprezentowane przez więcej niż 100 osób):

- Sprzedawca (522301) – 374 osoby, w tym 331 kobiet i 24 absolwentów;
- Robotnik gospodarczy (515303) – 279 osób, w tym 118 kobiet i 1 absolwent;
- Technik ekonomista (331403) – 135 osób, w tym 115 kobiet i 20 absolwentów;
- Kucharz małej gastronomii (512002) – 91 osób, w tym 45 kobiet i 18 absolwentów;
- Robotnik budowlany (931301) – 91 osób, w tym 2 absolwentów;
- Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego (821305) – 87 osób, w tym 72 kobiety i 2 absolwentów;
- Ślusarz (722204) – 79 osób, w tym 16 kobiet i 2 absolwentów;
- Mechanik pojazdów samochodowych (723103) – 75 osób, w tym 22 absolwentów;
- Krawiec (753105) – 72 osoby, w tym 70 kobiet;
- Kucharz (512001) – 71 osób, w tym 51 kobiet i 4 absolwentów;
- Technik handlowiec (522305) – 68 osób, w tym 53 kobiety i 11 absolwentów;

- Murarz (711202) – 67 osób, w tym 9 absolwentów;
- Stolarz (752205) – 63 osoby, w tym 8 absolwentów;
- Fryzjer (514101) – 62 osoby, w tym 55 kobiet i 16 absolwentów;
- Tokarz w metalu (722314) – 51 (116 w 2013r.) osoby, w tym 16 kobiet.

Liczną grupę napływających bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych:

- Inny zawód lub brak zawodu (000000) – 1483 osoby, w tym 728 kobiet i 256 absolwentów.

3. Analiza wolnych miejsc pracy i wolnych miejsc aktywizacji¹ według zawodów (grup zawodów)

Niezbędnym elementem w gospodarce rynkowej oraz w zwalczaniu bezrobocia jest analiza popytu na pracę. Stanowi ona istotne źródło informacji dla uczestników lokalnego rynku pracy oraz instytucji, które mają wpływ na kreowanie działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. W 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie zostało zgłoszonych 2189 (1510 w 2013r.) wolnych miejsc pracy.

Badając strukturę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, sytuacja przedstawia się następująco (wybrane grupy zawodów, które stanowią więcej niż 5% ogółu bezrobotnych):

- Pracownicy usług osobistych (kod grupy 51) – 20,19% ogółu złożonych ofert pracy;
- Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75) – 12,06%;
- Sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52) – 10,64%;
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (kod grupy 41) – 8,49%;
- Średni personel do spraw biznesu i administracji (kod grupy 33) – 7,49%;
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (kod grupy 93) – 5,39%.

¹ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsca aktywizacji zawodowej (stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac społecznie użytecznych).

Szczegółowa analiza zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pozwoliła na stworzenie rankingu wolnych miejsc pracy według zawodów, to znaczy na wyselekcjonowanie tych zawodów, które cieszą się największym zainteresowaniem ze strony pracodawców. Gwoli wyjaśnienia, zawody przedstawione na pierwszych miejscach, czyli robotnik gospodarczy oraz technik prac biurowych, są to najczęściej zgłoszenia w ramach robót publicznych, bądź stażu zawodowego, czyli zatrudnienia subsydiowanego. Co też przedstawia poniższa tabela (wybranych 10):

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych m.pracy i m.akt.zaw.
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	355
2	"522301"	Sprzedawca*	145
3	"411004"	Technik prac biurowych*	135
4	"753303"	Szwaczka	121
5	"334306"	Technik administracji*	81
6	"753402"	Tapicer*	53
7	"332203"	Przedstawiciel handlowy	44
8	"341202"	Opiekun osoby starszej*	42
9	"522305"	Technik handlowiec*	41
10	"751103"	Przetwórca ryb	40

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Przez zawód deficytowy należy rozumieć taki zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, a których wskaźnik przekracza wartość 1,1.

Zawód nadwyżkowy to zawód, w którym liczba osób poszukujących pracy jest wyższa, niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy, a wskaźnik wynosi poniżej 0,9.

Zawody zrównoważone to zawody, w których liczba szukających pracy w danym zawodzie jest podobna to liczby ofert pracy w zawodzie, a wartość wskaźnika mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody nadwyżkowe i deficytowe określone są za pomocą średniej miesięcznej nadwyżki – deficytu podaży siły roboczej, która stanowi różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w 2013 roku, a średnią miesięczną liczbą ofert pracy zgłoszonych w tym zawodzie w tym okresie.

Przy analizie należy mieć na uwadze, że nie wszystkie zgłoszenia o wolnych miejscach pracy trafiają do urzędu oraz że wiele (często większość) zgłoszeń dotyczy osób/zawodów zatrudnianych w ramach zatrudnienia subsydiowanego.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie występuje **608** zawodów (bezrobotni zarejestrowani z konkretnym zawodem bądź wolnych miejsc pracy zgłoszonych w zawodzie). Wskaźnik MAX występuje w **73** zawodach, czyli w danym przypadku wystąpiła oferta pracy, natomiast nie było żadnych osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie (przyczyną jest rozbieżność w zawodzie w którym dana osoba jest zarejestrowana, często są to absolwenci, a ich zawód wyuczony. Natomiast pracodawcy zgłaszają wolne miejsca pracy pod inną nazwą, ale obejmującą te same kwalifikacje zawodowe). **459** zawodów nadwyżkowych, **58** zawodów jest deficytowych, **18** wykazuje równowagę.

Poniższa tabela przedstawia ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie chełmińskim w 2014 r. z podziałem na grupy zawodów. Grupy zawodów uszeregowane zostały od najwyższego do najniższego wskaźnika.

Tabela nr 1. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie chełmińskim w 2014 roku.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4
1	"62"	Leśnicy i rybacy	0
2	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0

3	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	0
4	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
5	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0909
6	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1
7	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1235
8	"35"	Technicy informatycy	0,1429
9	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,1538
10	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1579
11	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2198
12	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2328
13	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2519
14	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2581
15	"82"	Monterzy	0,2868
16	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,3182
17	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3333
18	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4348
19	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4509
20	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4542
21	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,4615
22	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,5
23	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,5
24	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,5294
25	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,6
26	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,6344
27	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,64
28	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,6747
29	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,7225
30	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,75
31	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,7692
32	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,811
33	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,8516
34	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1,2414
35	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1,2917
36	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,4839
37	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,8095
38	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	2,6538

39	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,3256
----	------	--	--------

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

W poniższej tabeli zostały przedstawione zawody deficytowe (zostało przez pracodawców zgłoszonych więcej ofert pracy, niż osób bezrobotnych zarejestrowanych). Jednakże należy zwrócić uwagę, że część z tych zawodów, jak np. sekretarka czy opiekunka dziecięca, są miejscami pracy subsydiowanymi (roboty publiczne, staże zawodowe u pracodawcy).

Tabela nr 2. Zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (wybranych 30)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Śr. m-czna l. ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Śr. m-czna l. zar. bezr. w 2014 r.	Śr. m-czna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"412001"	Sekretarka	1,8333	0,0833	-1,75	22
2	"751103"	Przetwórcza ryb	3,3333	0,1667	-3,1667	20
4	"341201"	Asystent osoby niepełnosprawnej*	0,8333	0,0833	-0,75	10
5	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	0,8333	0,0833	-0,75	10
6	"411004"	Technik prac biurowych*	11,25	1,25	-10	9
8	"413201"	Operator wprowadzania danych	1,3333	0,1667	-1,1667	8
9	"242307"	Specjalista do spraw kadr	0,1667	0,0833	-0,0833	2
10	"753402"	Tapicer*	4,4167	0,75	-3,6667	5,8889
11	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,1667	0,4167	-1,75	5,2
12	"332203"	Przedstawiciel handlowy	3,6667	0,75	-2,9167	4,8889
13	"753403"	Tapicer meblowy	1,0833	0,25	-0,8333	4,3333
14	"325905"	Opiekunka dziecięca*	2,6667	0,6667	-2	4

15	"722316"	Wiertacz w metalu	0,3333	0,0833	-0,25	4
16	"834107"	Operator maszyn rolniczych	0,4167	0,1667	-0,25	2,5
17	"334306"	Technik administracji*	6,75	1,8333	-4,9167	3,6818
18	"753303"	Szwaczka	10,0833	2,75	-7,3333	3,6667
19	"341202"	Opiekun osoby starszej*	3,5	1	-2,5	3,5
20	"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,5833	0,25	-0,3333	2,3333
21	"341205"	Pracownik socjalny	0,25	0,0833	-0,1667	3
22	"343203"	Florysta*	0,25	0,0833	-0,1667	3
23	"431102"	Fakturzystka	0,5	0,1667	-0,3333	3
24	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,5	0,1667	-0,3333	3
25	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,25	0,0833	-0,1667	3
26	"742117"	Serwisant sprzętu komputerowego	0,25	0,0833	-0,1667	3
27	"814104"	Wulkanizator	0,25	0,0833	-0,1667	3
28	"932910"	Pomocnik piekarza	0,25	0,0833	-0,1667	3
29	"531103"	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	1,4167	0,5	-0,9167	2,8333
30	"431101"	Asystent do spraw księgowości	1,1667	0,4167	-0,75	2,8

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

Tabela nr 3. Zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu (wybrane 30)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Śr. m-czna l. ofert pracy zgłoszonych w 2014 r.	Śr. m-czna l. zar. bezr. w 2014 r.	Śr. m-czna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	0	123,5833	123,5833	0
2	"522301"	Sprzedawca*	12,0833	31,1667	19,0833	0,3877
3	"331403"	Technik ekonomista*	0,5	11,25	10,75	0,0444
4	"931301"	Robotnik budowlany	3,3333	7,5833	4,25	0,4396
5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,5	7,5833	7,0833	0,0659

6	"821305"	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	0	7,25	7,25	0
7	"722204"	Ślusarz*	0,6667	6,5833	5,9167	0,1013
8	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,4167	6,25	5,8333	0,0667
9	"753105"	Krawiec*	0,0833	6	5,9167	0,0139
10	"512001"	Kucharz*	1,3333	5,9167	4,5833	0,2254
11	"522305"	Technik handlowiec*	3,4167	5,6667	2,25	0,6029
12	"711202"	Murarz*	0,9167	5,5833	4,6667	0,1642
13	"752205"	Stolarz*	0,8333	5,25	4,4167	0,1587
14	"514101"	Fryzjer*	0,5	5,1667	4,6667	0,0968
15	"722314"	Tokarz w metalu	0,4167	4,25	3,8333	0,098
16	"751204"	Piekarz*	0,1667	3,5833	3,4167	0,0465
17	"311504"	Technik mechanik*	0,0833	3,5833	3,5	0,0233
18	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,3333	3,1667	2,8333	0,1053
19	"911207"	Sprzątaczką biurową	1,3333	2,8333	1,5	0,4706
20	"333107"	Technik logistyk*	0,0833	2,8333	2,75	0,0294
21	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	2,8333	2,8333	0
22	"351203"	Technik informatyk*	0,3333	2,75	2,4167	0,1212
23	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,3333	2,4167	2,0833	0,1379
24	"314207"	Technik rolnik*	0,0833	2,4167	2,3333	0,0345
25	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,6667	2,25	1,5833	0,2963
26	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0	2,1667	2,1667	0
28	"422402"	Technik hotelarstwa*	0	2	2	0
29	"931205"	Robotnik drogowy	0,0833	1,9167	1,8333	0,0435
30	"334306"	Technik administracji*	6,75	1,8333	-4,9167	3,6818

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

Kolejną istotną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,II}^k$)

$$W_{d,II}^k = \frac{B_{d,II}^k}{B_{II}^k} \cdot 100\%$$

gdzie:

$B_{d,II}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku,

B_{II}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

Poniższa tabela przedstawia ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie chełmińskim w 2014 r. z podziałem na grupy zawodów. Grupy zawodów uszeregowane zostały od najwyższego do najniższego wskaźnika.

Tabela nr 4. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie chełmińskim w 2014 roku

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	2	3	4
1	"02"	Podoficerowie sił zbrojnych	1
2	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,5709
3	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,5469
4	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,5345
5	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5
6	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4402
7	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,4231
8	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,4231
9	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,4211
10	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4096
11	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,4074
12	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,388
13	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,386

14	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3778
15	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,375
16	"35"	Technicy informatycy	0,3571
17	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3529
18	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3333
19	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,3158
20	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,3158
21	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,3134
22	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,3043
23	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,3042
24	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,2941
25	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,2917
26	"82"	Monterzy	0,2752
27	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2667
28	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2381
29	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,2
30	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,2
31	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,1944
32	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,1739
33	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1053
34	"62"	Leśnicy i rybacy	0
35	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0
36	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0
37	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
38	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

Poniżej dane przedstawiające osoby pozostające w rejestrze powyżej 12 m-cy (uwzględniono zawody powyżej 40):

- sprzedawca (522301) – 139 osób;
- ślusarz (722204) – 62 osoby;
- tokarz w metalu (722314) – 50 osób;
- krawiec (753105) – 45 osób;
- kucharz (512001) – 44 osoby;
- technik ekonomista (331403) – 42 osoby.

5. Analiza sytuacji osób bezrobotnych według sekcji PKD

Podejmując próbę analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy również zwrócić uwagę na strukturę bezrobocia według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Struktura bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji w powiecie chełmińskim w 2014r. przedstawia się następująco:

Tabela nr 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie chełmińskim w 2014 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	167	31
Górnictwo i wydobywanie	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	778	347
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	46	22
Budownictwo	252	169
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	620	432
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	92	44
Transport i gospodarka magazynowa	63	62
Informacja i komunikacja	18	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27	14
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	60	58
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	215	216
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	800	610
Edukacja	83	52
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45	35
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31	36
Pozostała działalność usługowa	1121	47
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	1
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
Ogółem	4430	2189

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

Analiza danych wskazała, że w powiecie chełmińskim w 2014 roku zgłoszono 2189 (1510 w 2013r.) wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji pracy w danej sekcji PKD. Najwięcej było zgłoszeń w sekcji: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” oraz „Przetwórstwo przemysłowe”.

Natomiast osób bezrobotnych, które przed rejestracją w urzędzie były związane z określoną sekcją PKD było 4430. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych w następujących sekcjach PKD: „Pozostała działalność usługowa”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Budownictwo”; „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”; „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

6. Struktura osób bezrobotnych i ofert pracy według sekcji PKD

Poniższa tabela przedstawia strukturę bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie chełmińskim w 2014 r.:

Tabela nr 6. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w powiecie chełmińskim w 2014 roku.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3,7698	1,4162
Górnictwo i wydobywanie	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	17,5621	15,852
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,0226	0,0457
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,0384	1,005
Budownictwo	5,6885	7,7204

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	13,9955	19,735
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2,0767	2,0101
Transport i gospodarka magazynowa	1,4221	2,8323
Informacja i komunikacja	0,4063	0,137
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,6095	0,6396
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,2483	0,4111
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,3544	2,6496
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4,8533	9,8675
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18,0587	27,8667
Edukacja	1,8736	2,3755
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,0158	1,5989
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,6998	1,6446
Pozostała działalność usługowa	25,3046	2,1471
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0457
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
Ogółem	100	100

Źródło: SI PULS „SYRIUSZ”

W najtrudniejszej sytuacji w powiecie chełmińskim znalazły się osoby bezrobotne, które przed rejestracją w Urzędzie Pracy związane były: „Pozostała działalność usługowa” oraz „Przetwórstwo przemysłowe”. W obu przypadkach liczba osób zarejestrowanych przekroczyła liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędu.

Jak można zauważyć najwięcej zgłoszonych ofert pracy zostało przez pracodawców w sekcji PKD należącej do administracji publicznej i obrony narodowej; „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi” oraz „Handel hurtowy i detaliczny”. Niestety, w przypadku sekcji „Administracja publiczna...” było to spowodowane zatrudnianiem osób bezrobotnych przez gminy w ramach robót publicznych, czy staży.

Wnioski

Powyższa analiza pokazała ogólny zarys struktury bezrobotnych i ofert pracy w powiecie chełmińskim. Wyszczególnione zostały zawody reprezentowane przez największą liczbę osób zarejestrowanych w urzędzie pracy oraz wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej.

Wyniki przeprowadzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie są w stanie określić w pełni rzeczywistej skali zjawiska w przedmiotowym zakresie. Jest to spowodowane tym, że nie wszystkie wolne miejsca pracy zgłaszane są przez pracodawców do urzędów pracy, dotyczy to przede wszystkim stanowisk kierowniczych, czy wymagających wyższych kwalifikacji. Z drugiej strony osoby posiadające wykształcenie wyższe (i nie tylko) często szukają pracy na własną rękę, wszystkimi dostępnymi metodami, na samym końcu kierują się do urzędu pracy (często po wsparcie zatrudnienia subsydiowanego). Warto zwrócić na to uwagę i sprawić, aby młodzi ludzie kończący naukę samodzielnie potrafili doskonalić swoje umiejętności i podnosić kwalifikacje w celu szybkiego znalezienia odpowiedniego zatrudnienia. Niepokojące jest to, iż zawody o największej liczbie absolwentów charakteryzują się również największą liczbą napływających bezrobotnych oraz tych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Reasumując jednak możemy stwierdzić, że generalnie wyniki corocznie powtarzają się w zakresie: po pierwsze znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji lub posiadające je na poziomie zasadniczym, na co wskazują zawody o najwyższej liczbie osób bezrobotnych: sprzedawcy, ślusarze, tokarz. Istotnym elementem charakteryzującym osoby bezrobotne jest duży udział kobiet, szczególnie w zawodach o największej liczbie bezrobotnych (sprzedawca, technik ekonomista). Zawodem charakteryzującym się największą dynamiką jest zawód sprzedawcy – najwięcej osób zarejestrowanych, najliczniejszy napływ osób bezrobotnych, ale również najwięcej ofert pracy. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych. Pozytywnym zjawiskiem jest ogólny spadek liczby osób bezrobotnych w 2014 roku i tym samym spadek liczby bezrobotnych w poszczególnych grupach zawodów.

Należy zwrócić również uwagę na fakt, że jest wiele zawodów, w których występuje minimalne zagrożenie długotrwałym bezrobociem, a jednak zaliczane są one do zawodów nadwyżkowych, co wynika z faktu większej liczby zainteresowanych bezrobotnych aniżeli ofert pracy i niewielką liczbą długotrwałego bezrobocia, jeśli ono w ogóle w tych zawodach występuje.

Problem lokalnego rynku pracy jest problemem bardzo złożonym i należy mieć świadomość, iż analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Opiera się ona bowiem na danych z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Nie ma natomiast możliwości objęcia analizą osób faktycznie nie pracujących, a nie będących w oficjalnych rejestrach. Dotyczy to także wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, w przypadku których trudno jest ustalić jaki ich odsetek nie zostaje zgłoszony do urzędów pracy.

Złożoność tego problemu wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz nie możliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy. Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on bowiem obraz sytuacji, który może stać podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.